

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 16  
van **JOHAN DANEN**  
datum: 11 oktober 2019

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

---

*Vervuilde baggerspecie - Transporten naar Nederland*

Zembla, het onderzoeksjournalistieke televisieprogramma van BNNVARA, zond op donderdag 26 september 2019 de reportage 'Gokken met bagger' uit.

Uit deze reportage bleek dat er in Nederland al jaren verontreinigd slib wordt gebruikt om zandwinningsputten te 'verontdiepen'. Voor de Nederlandse overheid vormt het opvullen van zandwinputten een oplossing voor het overschot aan bagger. Zo zou de afgelopen tien jaar al 100 miljoen kubieke meter vervuilde grond in een van de zestig voormalige zandwinputten terechtgekomen zijn. Een groot deel van het gebruikte slib blijkt bovendien uit het buitenland te komen. Volgens de Vlaamse overheid zou er vorig jaar 1,7 miljoen ton bagger en grond vervoerd zijn naar Nederlandse zandwinningsputten.

Uit het onderzoek van Zembla, onderzoekscollectief SPIT en Follow the Money, blijkt dat de gebruikte bagger en grond vaak vervuild is met fietsbanden, plastics, spuitbussen, accu's, ... maar ook met asbest en zware metalen zoals arseen. Uit de getoonde documenten van baggeraars en toezichthouders zou blijken dat men het in de praktijk niet zo nauw neemt met regels en voorschriften en dat de Nederlandse overheid nauwelijks controleert en geen grondstalen neemt.

In heel Europa is het verboden om verontreinigde grond in natuurplassen te storten, maar de Nederlandse wetgeving laat via een uitzondering wel het gebruik van 'licht verontreinigde' grond toe. Rijkswaterstaat, het agentschap dat verantwoordelijk is voor waterwegen in Nederland, liet de programmamakers weten dat zij zich aan de wettelijke eisen en regels houden.

Eenzelfde geluid valt te horen bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). De OVAM laat weten dat de export van slib of grond toegelaten is volgens de Europese Verordening voor de Overbrenging van Afvalstoffen (EVOA) en dat de afvalexport naar Nederland volgens de regels verloopt. De export van grond en slib moet wel worden gemeld en de eindbestemming moet duidelijk worden gemaakt. Zowel de Nederlandse als de Vlaamse inspectiediensten staan in voor de controle op mogelijke verontreinigingen.

1. Hoeveel van dergelijke transporten (bagger, grond en slib) naar Nederland werden er vorig jaar gemeld? Hoeveel van deze meldingen hadden betrekking op het gebruik van bagger en slib in Nederlandse zandwinningsputten?
2. Hoeveel transporten werden gecontroleerd op mogelijke verontreinigingen? Hoeveel verontreinigingen werden vastgesteld? Om welke verontreinigingen ging het?

3. Hoeveel transporten van slib, grond en bagger naar Nederland werden er gecontroleerd die niet aangemeld waren bij de OVAM?
4. Zowel Rijkswaterstaat als de OVAM zeggen dat alles volgens de regels verloopt. Toch blijken er gigantische hoeveelheden verontreinigde bagger en slib in de Nederlandse natuurgebieden terecht te komen, ook vanuit Vlaanderen.

Zal de minister stappen ondernemen om dit probleem aan te pakken? Welke maatregelen zal de minister eerst nemen?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 16 van 11 oktober 2019

van **JOHAN DANEN**

---

1. In 2018 waren er 7.331 transporten van bagger, grond en slib naar Nederland. 998 daarvan met als bestemming zandwinningsputten of het verontdiepen van plassen. Dit komt neer op 13,6% van het aantal transporten. In gewicht uitgedrukt komt dit overeen met 78% van de totale hoeveelheid. De reden hiervoor is dat het vervoer hoofdzakelijk gebeurt via de scheepvaart.

Van deze 998 waren er 728 transporten van grond en 270 van baggerspecie. Er was geen uitvoer van slib naar zandwinningsputten. Dit zou verwijderen van afvalstoffen zijn, waar het zelfvoorzieningsprincipe van toepassing is. Een aanvraag voor export zou geweigerd worden.

In het geval van bestemming zandwinningsputten gaat het steeds om grond en bagger die als niet-gevaarlijke afvalstof te beschouwen is.

2. In 2018 heeft de afdeling Handhaving 3 controles uitgevoerd op de overbrenging vanuit Vlaanderen naar Nederland van uitgegraven bodem en/of gronden. Concreet werden voor 3 "kennisgevingsdossiers", die vooraf door de OVAM en de bevoegde Nederlandse autoriteit waren goedgekeurd, door de afdeling Handhaving monsters genomen en door het labo geanalyseerd (zware metalen, PCB's, PAK's,...). Op basis van de analyseresultaten van het labo heeft de afdeling Handhaving geëvalueerd of de voorwaarden van de goedgekeurde "kennisgevingen" werden nageleefd. Hierbij werden geen schendingen van de opgelegde voorwaarden vastgesteld.

3. Geen.

4. Voor de uitvoer van grond en baggerspecie is steeds een kennisgeving vereist conform de Europese Verordening nr. 1013/2006. Voor de uitvoer voor nuttige toepassing naar Nederland in functie van een bodemtoepassing wordt nagegaan of de nodige informatie aanwezig is. OVAM maakt geen bezwaar als het materiaal voldoet aan bodemsaneringsnorm type III. In geval van afwijkende Nederlandse normen zal de toetsing daaraan bepalend zijn of de uitvoer kan worden toegestaan. De afdeling Handhaving heeft via een inspectietoepassing toegang tot informatie over de goedgekeurde kennisgevingen en beslist autonoom of ze controles uitvoeren of niet.

In het kader van deze kennisgevingsprocedure, legt de OVAM in zijn toelating ook op dat elke partij grond of baggerspecie die de kennisgever wenst over te brengen het milieuhygiënisch onderzoek dient over te maken aan de OVAM vooraleer het transport plaatsgrijpt. Op basis van dit milieuhygiënisch onderzoek kan de OVAM de kennisgever een milieuheffing opleggen conform artikel 46 van het decreet van 23 december 2011 betreffende duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen. Dit gebeurt indien de over te brengen partij meer verontreinigd is, hetzij chemisch, hetzij fysisch, dan hier in Vlaanderen zou kunnen worden toegestaan voor dezelfde toepassing, namelijk de geheel of gedeeltelijke opvulling van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers zoals bepaald in rubriek 60 van VLAREM.

Tijdens de bespreking van mijn beleidsnota zal ik ingaan op Handhaving als sluitstuk van een performant Omgevingsbeleid.